

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

25. De tertia parte Figurarum in Affectibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

Cicero in
Ep. onem.
Ironicam
p. 1. & 2. s. s.
na p. 1. & 2.

Alia fusa & magnifica, ut illa in Pisonem, qui triumphum contemnebat. Non est integrum. Cuius Pompeio consilio iam uti tuo; erravit enim, non gustarat istam tuam Philosophiam, ter iam homo stultus triumphavit. Crasse pudet me tui, quid est, quod confecto formidolosissimo bello, coronam illam lauream tibi tantopere decerni volueris a senatu? P. Sciuili, Q. Metelle, C. Curio, P. Africane, cur non hunc audistis tam doctum hominem, tam eruditum, priusquam in illum errorem induceremini? C. Ipsi Pontino necessario meo iam non est integrum: religionibus enim susceptis impeditur. O stultos Camillos, Curios, Fabricos, Calatinos, Scipiones, Marcellos, Maximos! o amantem Paulum; rusticum Matium, nullius consilij Patres istorum amborum consulum, qui triumpharunt. Et postquam satis luse, mactat hominem exclamatione. O tenebra! o lumen! o sordescit

Demosth. in
or. de Corona.

Tertia amaruleora, quae dicitur Sarcasmos ridet, & pungit, ut Vespa. Talia sunt illa Demosthen. *αἰὲρ δὲ ἰὸς πικρὸς, ἀγέ, αἴε, ὀλὴ, νόμῳ, παρασχομῶ, πῆλο.* Tragicæ Simia, rusticus Oenomaus, adulterinus Rhetor.

Epiplexis
Apostrophe
Apostrophe
Apostrophe

Epiplexis, est grauior quaedam increpatio, apta Demosthenis grauitati; qualis est illa: *τί σὺν ᾧ τολμήσῃ σὺ κοροῦν ἴσῃ; ἢ λόγῳ πλάττει; ἢ σαυτὸν ὀδύλλῃ βεβήσεις, ἐπὶ τῆς εἰς.* Quid igitur o miser calumpniaris, quid mendacia fingis: quid elleboro te non purgas? In hoc genere plerunque valet Apostrophe, Allegoria, Epanorthosis.

Apostrophe
Apostrophe
Apostrophe

Apostrophe est reticentia, cuius vsus triplex est. Vel enim reticetur propter oblectamentum, ut in illo Virgilij.

Nonimmo, & qui te.

Vel propter *εὐσημίαν*, quod mali omnis esse videatur.

Sed Vlpianus

Sed Vlpianus: Philipp notat, Demosthenem de industria Philippi verba intermittere, ne mala ante interueniant.

Vel propter grauitatem

Vel propter grauitatem, nam, ut ait Demetrius, quae latent, grauiora putantur. Tale est illud Luuenalis:

Maiorum priusquam quisquam fuit iste tuorum, aut patet fuit, aut illud, quod dicere nolo.

Demetrius
Allegoria

Allegoria, ad terrorem incutiendum est aptissima, adyto, aut nocti simillima, nescio quid habet horrois quia, quae minus videtur, magis timeantur: omnia mysteria sunt.

Allegorijs velata, ad grauitatem, & horrorem. Grauius dixit Dionysius, Locris vastitatem mirans, [nunc Cicadae apud vos in nudo cantabunt solo,] quam si rem dixisset apertius iracundior viuis esset, & minus metuendus. Sed cauendum a continuata Allegoria, ne videamur aenigmata facere. Hec Demetrius.

Correctio.

Correctio vna est mordax, ut: quod quidem facerem vehementius, nisi mihi intercederet inimicitia cum istius mulieris viro: fratrem volui dicere, semper hic erro. Et: Quae verò conuiuia honesta credo in eiusmodi domo, si domus habenda est potius, quam officina nequitiae, & diuersorium flagitiorum omnium.

Correctio
vna est
mordax
ut: quod
quidem
facerem
vehementius,
nisi mihi
intercederet
inimicitia
cum istius
mulieris
viro: fratrem
volui dicere,
semper hic
erro. Et: Quae
verò conuiuia
honesta credo
in eiusmodi
domo, si
domus habenda
est potius,
quam officina
nequitiae,
& diuersorium
flagitiorum
omnium.

Alia vehemens cum Anadiplosi: cui benedixit inquam bono: benedixit inquam bono, quem fortem, & bonum eicem non petulantissime infectatus est!

Pro Scaevola
n. 10.

Alia leuior per addubitationem, & moderationem. Constantiam dico, nescio, an melius patientiam possem dicere. Et: patrimoniū effudit, quamquam non sumus nisi co verbo, quo decursum non enim effudit, sed in salute reipub. collocauit.

Pro Ligario
2. 6. Philippi
num. 1.

De tertia Serie figurarum in affeibus.

CAPVT. XXV.

Figuras eludent exornationes sententiarum omnium illustrissima. Exclamatio, Imprecatio, Sermocinatio, Prosopopoeia, Apostrophe, Aporia, quibus nihil ad affectus mouendos potentius, sed tamen si frequentius adhibeantur, & in leui materia, nihil miserabilius.

Exclamationem
vniuersam
medi.

Exclamatio, alia acuta, & breuis, ut, Quae nam, malum, est ista voluntaria seruitus: tunc quaedam necessaria.

Alia fusa, & plena, quae tot generibus distinguitur, quae sunt affectus.

Auerfiois, & horrois, o scelus! o portentum in vltimas terras exportandum!

Alia admirationis cum laude, ut: o ciuematum reip. memorem sui generis, imitoremq; maiorum. Et illa epistola Iuliani tota in exclamatione *ὦ λόγῳ, ὦ φρενας, ὦ σβενεις,*

ὦ δία!

Epist. Itali
an tota in
exclamatio-
num im-
itatione.

Dionysi
Milefii lau-
daria excla-
matio.

Alucaria p.
41. in epi-
Graec. colle-
flant.

Doloris exclamatio Dionysius Milefius laudatur apud Philostratum ob hanc monodiam, sub persona Demosthenis, in Cheronae cladis lamentatione. O Cheronae perniciosus ager! o transfuga ad barbaros Boeotia, ingemiscite heroum animae, propè Platæa victi iunus. Ad genus accedunt deplorationes, & querimoniae, quarum exemplum in vna valde suavi, & eleganti subijcio.

Deploratio Apum transfugarum.

Alucaria mihi sunt apibus vacua, & discesserunt à Laribus, non hæcenus fugitiua. Enimvero, & fideles permanserunt, & quasi in domibus, sic in suis cellulis habitauerunt. atque pratum habuerunt toridum, & floribus copiosum, atque excepturum eas omni ferculorum genere, illæ verò nimio penè studio laboris, nobis conuiuium præbuerant multo, & egregio melle. Et nunquam huius suauissimi partus, steriles fuerunt, nunc autem discesserunt, nihil a nobis mali passæ: non per Aristæum, & Apollinem ipsum; atque exules sunt, domusque ipsarum orba est, & flores in prato circum circa senio languescunt. Ego verò, cū recordor eorum volatum, & gratissimam choroarum, nihil aliud me opinor, quam filias amisisse. Irascitur eis. Cur enim reliquerunt alumnum suum, & verè patrem, atque custodem, ac procuratorem minime ingratum? Itaque oportet me inuestigare, quò erabundæ peruenerint, atque ubi post fugam confederunt, etiam ne quisquam eas receperit, habet enim profus alienas, & nihil ad se pertinentes. Deinde, cum inuenero, multis verbis exprobrabo eis ingratum animum, & violatam fidem. Graeca præclara sunt, & artificiosa.

Græca verba sunt:

ΤΑ σμήνη μοι τ' μελιτῶν κενά. & ἀπειρήσαν τ' ἐέας, οὐκ αὖσαι τέως δραπέτιδες. ἀλλὰ γὰρ & πῖται διέδμου, & ἄκην ἰὸς αἰῶς εἰς τοὺς αὐτῶν σίμβλους. & ἔχον λειμῶνα εὐρόθον, & ὄη & ἀνθῶν εὐρο-

ρον. καὶ εἰσιπῶν αὐτὰς πανδαισία. αἱ δ' ὀπὸ τ' φιλοεργίας τ' ἔχον ἀνδρῶν ἡμῶς πολλῶν καὶ καλῶν τῶ μίλιτι. κοῦδ' ἔποτε τ' ἔτ' ἀδίνθη τῆς γλοκίας ἥσαν ἀγορεῖ. ἰδὴ δ' ἔα χοντο ἀκίβστα, λοκῆται πρὸς ἡμῶν αὐτῶν. οὐ μὲν τιν Ἀριστῶν καὶ τ' Ἀπόλλω αὐτόν. καὶ αἱ μὲν αἱσι φυγάδες. ὁ δ' οὖν αὐτῶν χῆρος. ὅση, καὶ τὰ ἀνθητὰ ἐν τῷ λειμῶνι περὶ αὐτὰ γῆρα. Εγὼ δὲ αὐτῶν ὄταν ὑπομνησθῶ τῆς πῖσιαις, καὶ τῆς εὐχαρίας χορίας, οὐδὲν ἄλλο ἢ νομίζω τυχατέρας ἀφρησάτω. ὀργίζομαι μὲν εὐν αὐταῖς. τί γὰρ ἀπλιπον Ἰσάφρα αὐτῶν καὶ ὀτοχῶς πατέρα, καὶ φροῦρον, & μελοδωρ, οὐκ ἐχάρισον; ἀλλ' ἔμε ἀνιχρῶσαι τὴν πλάδω αὐτῶν, καὶ ἔποι ποτὶ ἀπιδάσαι καθλιτω, & τίς αὐτὰς ὑπέδρατο, ἔχει γὰρ τοὶ & οὐτῶ τὰς μνδὴν προσχάσαις. εἶτα εὐρόν ὀναδῶ πολλὰ τὰς ἀγνώμοναι & ἀπίσις.

Execrandi in rebus tragis, clarissimumque personarum functis cadibus, contra patriciam nota sunt, & apte istæ formula.

O dementissimi furoris belluam, Hyrcanis tigribus progeneratam, ad latrocinium patriæ, ad pestem Italiae, ad torius mundi perniciem natam, & ex omnium sordium colluue concretam! o vltimum inferorum portentū! o sicam furiarum sacris initiatam, & impijs Dæmonum execrationibus deuotam, o infaultissimam lucem, & omni nocte tristioem, qua, hiaru discesserunt inferi, ut te cum iam sustinere non possent, te nunquam, istis teris importunissimum animal euomerent. O si tuus ille natalis dies, in annorum redeat curriculum, extabescat protinus, aut feralibus cometarum portentis funestetur. Non est, non est meum (auditores) in tanta doloris acerbitate exclamare, opus esset, vel ipso Caci ore flammarum globos eructanti, vel Thyestæ, aut Oedipi imprecationibus, neque tamen ad tanti criminis detestationem, potius essent. O rem funestam, terram visum dirissimam illo patricidio incestaram, & scelerum ipsum tanti sceleris aspectu consulum! &c. similia.

Deprecatio grauis pro Muræna in peroratione. Quæ cum ita sint, iudices, primum rei publ. causa, qua nulla res cuiquâ potius de-

Cicero pro Muræna. num. 16.

bet esse. Vos pro mea summa, & vobis cognita in temp. diligentia moneo, pro auctoritate consulari horror, pro magnitudine periculi obtestor, ut otio, ut paci, ut saluti, ut vitae vestrae, & caeterorum civium consularis: Deinde ego fidem vestram, vel defensoris, & amici officio adductus, oro, atque obsecro, iudices, ut ne hominis miseri, & cum corporis morbo, tum animi dolore confecti, Lucij Muranae recentem gratulationem nova lamentatione obruatis.

Pro Deiot. num. 8.

Pathetica pro Deiotaro. Quamobrem, hoc nos primum metu C. Caesar per fidem, & constantiam, & clementiam tuam libera, ne residere in te vilam partem iracundiae suspicemur. Per dexteram te istam oro, quam regi Deiotaro hospes, hospiti porrexisti: istam, inquam, dexteram non tam in bellis, & in praesidijs, quam in promissis, & fide firmiorem. Sermocinatio orationem effingit.

Philostr. p. 2. in Philagro.

Sermocinatio superbi. Deinde putas solem vespero invidere, aut curae ipsi esse, si quae stella alia in caelo est? Non ita se habent res ingentis huius ignis, nam videtur mihi etiam poetico more sic loqui: Do tibi septentrionem: tibi meridiem: tibi vesperum, omnes autem in nocte: omnes cum ego non videor.

Graca verba sunt.

Εἴτα οἷσι ἡλιον ἐσπέρα φρονεῖν, ἢ μέλαιρα αὐτῶν, εἰ τις ὄσσην ἀσπὴρ ἄλλος ἐν οὐρανῷ, οὐχ οὕτως ἔχει τὰ τῷ μεγάλῃ τῆς πυρός. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ καὶ ποιητικῶς, ἐκείσῃ διατέμειν. Ἐἰ τὸ ἀρχοντοδιδώμι, λέγοντα, Ἐἰ δὲ μεσημβρία, Ἐἰ δὲ ἐσπέραν. πάντες δὲ ἐν νυκτὶ, πάντες δὲ ἀνέγῳ μὴ βλέπωμαι.

Ep. 115. ex Auripide.

Auari. Seneca ad Lucilium.

Vbiq; tantum quisque, quantum habuit, sit.

Quid habere nobis turpe sit quaris: nihil. Aut dives opto vivere, aut pauper mori. Bene moritur, qui dum moritur, sucrum facit.

Peccunia v. gens gen. vis humani bonum. Qui non vituperas matris, aut blanda potest. Par esse prois, non facer morituris parens. Tam dulce si quid i. enteris in vultu micat. In serido illa amores caelorum, atque hominum memet.

Magnanimi in morte egregiam habet Cicero. Cum militibus urbs redundaret, & omnes ciues timore oppressi domi continerentur: venit iste cum sago, gladio succinctus, iaculum tenens: quinque adolentes hominem simili ornatu subsequantur, irrumpt in aedes subito: Deinde magna voce, ubi est, inquit, iste beatus aedum dominus, quin mihi praesto sit? Quid taces? hic alii omnes stupidi timore obmutuerunt. Vxor illius infelicissimi, cum maximo steru ad istius pedes abiicit sese. Parce, inquit, & per ea, quae tibi dulcissima sunt in vita, miserere nostri, noli extinguere extinctos, ser manfucere fortunam, nos quoque fuimus beati, nosce te esse hominem.

4. ad Her. Mori viri magnanimi praclarissime ex-pressa.

At ille: Quin illum mihi datis, ac vos auribus meis opplorare definitis? non abibit. Illi nunciatur interea, venisse istum, & clamore maximo mortem minari: quod simul audiit: heus, inquit, Gorgia, pedisseque puerorum, absconde pueros, fac ut incolumes ad adolefcentiam perducas. Vix haec dixerat, cum ecce iste praesto, sedes (inquit) audax non vox mea tibi vitam ademit? exple meas inimicitias, & iracundiam satura tuo sanguine. Ille cum magno spiritu, Metuebam, inquit, ne plane victus essem: nunc, ut video, in iudicio mecum contendere non vis, ubi superari turpissimum est, superare pulcherrimum: interficere me vis, occidar equidem, sed victus non peribo. At ille, in extremo vitae tempore, etiam sententiosè loqueris, neque ei, quem vides dominari vis supplicare?

Tum mulier: Immo quidem iste rogat, & supplicat, sed tu quæso commouere. Et tu per Deos, inquit, hunc amplexare, Dominus est, vicit hic te, vince tu nunc animum. Cur non definitis, inquit, vxor loqui, quæ me digna non sunt? Tace, & quæ curanda sunt, cura. Tu cessas mihi vitam, tibi omnem benè uiuenti di spem, mea morte eripere? Iste mulierem repulit abs se lamentantem: illi nescio quid incipienti dicere, quod dignum videlicet illius virtute esset, gladium in latere defixit.

Vide item praclarum exemplum pro Calpurnio App. Clau.

Propopoeia non tantum orationem fingit, sed personam, ut cum patria loquens inducitur hoc modo: Ego illa plurimis trophæis ornata, triumphis ditata certissimis, clarissimis locupletata victoriis, nunc vestris seditionibus, o ciues, vxor; quam dolis malitiosa Carthago, viribus probata Numantia, disciplinis cru-

erudita Corinthus labefactare non potuit, eam patiemini, nunc ab hominibus teterrimis proteri, atque conculcari: Itē, quod si nunc L. ille Brutus requirat, & hic ante pedes vestros adsit, non hac vtatur oratione? Ego reges eieci; vos tyrannos introducitis. Ego libertatem, quę non erat, peperis; vos partam seruare non vultis. Ego capitis mei periculo patriam liberaui; vos P. liberi sine periculo esse non curatis? Hęc figura este oratorum, qui canunt maioribus tibijs.

Apostrophe conuersio sermonis, modò ad Deos, modò ad homines, modò etiam ad res. inanimas, vt. Nunc te Iupiter Opt. Max. Et ò γη & ήλιε & άρετή. Quod orator Gręcus obijcit Aeschini.

Detorona 406. Dion. Milesius. Cum orco, seu iureiurando coniungitur ad maiorem grauitatem, vt notat Longinus, *χρηλὸν ἢ σέλιπον ἢ μὲν*, ὡς Ἀνδρες Ἀθηνάσιοι, τοῦς θεοῦς ἀπαταί, &c. Nunc fiat ad mortuos, vt, ingemiscite heroes, qui sub terra estiscōditi. Et, ὁ μαρτυρὸς ἐς μαρτυρῶν προκινδυνεύσαίλας, &c.: vos verò patrię natos iudicorum etiam nomen à Marte est: vt idem Deus, urbem hac gentibus, vos huic vibi genuisse videatur. In fuga facta mors est, in victoria gloriosa, etenim Mars ipse ex acie fortissimum quemque pignerari solet. Illi igitur impij, quos cecidistis, etiam ad inferos penas partidij luunt. Vos verò qui extremum spiritum in victoria effudistis, piorum estis sedem, & locum consequuti, breuis autem vobis vita data est: At memoria benè reddita vitę sempiterna, quę si non esset longior, quam hac vita, quis esset tam amens, qui maximis laboribus, & periculis, ad summam laudem, gloriãque contenderet? Actum igitur præclare vobiscum, fortissimi, dum vixistis, nunc verò etiam sanctissimi milites, quod vestra virtus, nec obliuione eorum, qui nunc sunt, nec reticentia posterorum insepulta esse poterit, cum vobis immortale monumentum, suis penè manibus fenatus populusque Rom. extruxerit. Ad res inanimas, vt. Vos enim Albani, Tinnuli, atque Luci, vos, inquam, imploro, atque obtestor.

Lib. 3. de or. 1. n. 212. *Aporia*, dubitatio nobiseum per dialogismum, vnum pro multis erit exemplum, quo ipsis inimicis lachrymas excussit C. Gracchus. Quò me miser conferam? quò veritam? in capitoliumne? at fratris sanguine redundat? an domum? matremne vt miseram, lamentatēque videam, & abiectam?

Cicero pro Murena hanc ipsam imitatus est, fons, & origo extat apud Andocidem, *Τίνα γάρ αναβιάσμαι δεσπόων ὑπέρ ἑμαυτῶν; τὸν πατέρα; ἀλλὰ τέβνηκεν. τοῦς ἀδελφοῦς; ἀλλ' οὐκ ἔσσι. τοῦς παύδας, ἀλλ' οὐπω γενένηται. ὁμῶς τοίνυν & ἀντίπατέρας ἐμοῦ, & ἀντί ἀδελφῶν, & ἀντί παύδων γενέσθε.*

Andocid. παύτης ἰαυτ. κατηρ. 19. 1115.

Quem ego supplicem vestro huic tribunali sistam (iudices?) patrem scilicet? At verò mortuus est; fratres? nulli sunt; liberos? non habeo. Vos apud me parentum, fratrum, librorum locum tenetis. Basilius Seleucia in hac figura triumphat, maximè in ista præclarissima, Abrahami sermocinatione.

In Homili de Abraham.

Λάβε τὸν ὄνον σου τ' ἀραπηλὸν, ὃν ἡγάπησας, τὸν Ἰσαάκ.

Πῶς οὐκ ἐφρίξε τὴν φωνήν; πῶς οὐ σιωπῶσα τὴν ψυχὴν, τὴ πληγὴ τῆς φωνῆς; πῶς οὐκ ἐφάσσε τῇ τελευτῇ τὴν τῆ τέκνη σφαγήν; ἀλλ' ὡ ψυχῆς χαρτερός, οὐκ ἐβόησεν, οὐκ ἐδάκρυσε, οὐκ ἔβη τῇ φύσει, οὐκ ἐμερίσθη τῆς βαλεῦμασι, οὐ τὸ πρόσωπον ἤμεψεν, οὐκ ἀφῆκε φωνὴν τὴν κατεκλήν, τέκνη σφαγῆν ἀπαμῆδυσθη, οὐκ ἔπειν ἀπερ ἡ φύσις ἐβόητο. ὡ ζῆνων ἐπιταγμάτων. ὡ τῇ παρά φύσιν παραγγελμάτων. τέκνη σφαγῆν ἀπέτμα, & γενέσθαι παύδος προσάφομαι δῆμι. Πατὴρ βραδύς, καὶ τεκνόφορος ταχύς. ὡ πόσας καὶ ποίας ἐλπίσιν ἐτήρηντόν φιλτατοῦ, ὅτε μοι τῆς ἀτεκνίας ἐλύθη τὸ πάθος, τότε πάλιν ἀτεκνίαν ὀδύρομαι. οὐκ ἔην εἶπ' ἀνιρά μοι πρὸ τῆς κείρας ἡ τῆ παύδος ἐρημία. οὐπω τῇ ἀπολαύσει τραθεῖς, ἠγνοῦν, ὃν οὐκ ἔσχον ἰδὲν τῆ φύσει θεθεῖς, & τῷ πατὴρ προσηλωθεῖς, οὐφῆρω τὸν πόνον τῆς ἀφαιρέσεως. τί οὐν με καὶ πατέρα δείξας, παιδοκτόνον ἐργάζη; τί με τέρπειδα τῆς ἀδῆτον ἐδίδαξας, μετὰ δὲ δάξας ὀδύρομαι; τί μετὰ τακάλλεις τὸν πόθον εἰς πένθος; τί μετασκιυάζεις τὸ φίλτρον εἰς δρῆνον, μιανῶ δέξιν ἀν ἄμασι παύδος, ὑπὲρ οὗ πολλὰς θεῖ τὰς χείρας δέξεται, πατεκίας ἰκεσίας δεξάμεθ' ὀπλίσεις πατέρα. πρὸς τὴν τῆ βλέρης ἀνάρεσιμ. πρὸς τὰς σὰς ὑποχέσεις ἀπόβλεψον δέσποτα. κληρονόμον ἐπιγγείλας.

λω, καὶ παιδαυτὸν ἐργάζει: καὶ δοτὶν ἀπαυτῆς δι' ἐχαρίσασα δαδοχοί, ἀλλ' ἐγὼ μὲν Ἐπαφάδας περινοῶμαι, ὁ τέκνον, καὶ δάλαμοι ἠγούσασα δ' ἀρα πυρὶ καὶ σιδήρῳ βέβρωτος φίλατος. ἀπὶ πασάδ' ἄβωμος, ἀπὶ πρὸς κομικῆ, φιλῶς ἐπιβόμῃ· εἶδα μὴ ποτε πρὸς αἴτην ἠλθοι γαῖης· εἴθε μοι γέγονε ἀπραχῆ· ἢ τὴν παρογοῖας εὐχὴ· εἴθε μὴ τόκοι εἶον παραδόξου, ἵνα μὴ πρὸς πόλιμον ἦλθον οὐκ ἐλπίζουσα. ἀλλὰ μοι τὸ πάντας ἀναράγατον, αὐτὸργὸν με γενέσασα τὸ φύσι κελύει, καὶ σραγῆ τὸ βέβρωτος ἴσασα ἐπινοῦμαι τὸν γενέσασα. οὐκ οὖν πολυμῶν οὐδὲ δόξασα χεῖρ' ἴσασα σραγῆν ἀεργεῖται· σαρ. πρᾶπτε τὸν φύσιν δεξιὰ μὴ δεξιὰ μὴ τὸ πόθεν πατὴρ ἦν, οὐ φέρω τὴν ἀκοῆν, οὐκ ὑποφέρω τὴν σραγῆν, ἀποβῆται τὸ ζῆφ' ἢ φύσις, ὀκλαῖει πρὸς τὸ ζῆσιν ἢ δεξιὰ ὀφθαλμοὶ τὴν θεὰν ἀρῆνται. οἶδας αἰπὸς οἷσις πᾶσσι τὴν φύσιν κατέκλιπας, οὐδὲν τότε ὀργῆσ' ἀβραῆμ, οὐκ εἶπεν, οὐκ εὐόχου· ἀλλ' ὡς ἀληθῶς προβατὸν δοτῆρ ἀπαυτῆσ' ἴσασα, πρὸς τὴν σραγῆν ἠεπίζουτο, ὁ τοῖς θεοῖς ἐμμελεῖσας προσάγμασι, καὶ οὐκ ἐπιτρέπεται πρὸς τὴν φύσιν τὸν δρόμοι καλύσασα. σωτηρῶν οὖν λαθῶν τὴν σιγῆν ἐλ' ἐγίγτο τὸ προσάγμα· κρύπτει τὴν σάφραν τὸ τόλμημα, οὐκ εἰ φαῖναι τὴν τεκῆσιν τὸ προσάγμα. τὴν ἴσασα φιλοθεῖ μὲν, φροῖν, ἴσασα δὲ τὴν γνώμην ταυμάζου, ἀδοξοῦμαι τὴν φύσιν. δεῖται τὸ φιλόδοξον, δέδοικα, τὸ φιλόσοφον. φιλοθεῖ ἠγῶν, ἀλλὰ μήτηρ ἐστὶ δεινὸν αἰ μῆτρῆς ἀδονεία κρατέσασα φύσις· δέδοικα μὴ κρύψασα τὸν πᾶδα, κλέψῃ τὸ παράγγελμα, μὴ μολῶν τὴν φύσιν δακρύσασα, μὴ τὸν πᾶδα δρῶσασα, καδοξίση τὸν ἐπιτάξαντα· μὴ τὴν ὄψιν ἀράσασα, βίβη τὴν φύσιν, καὶ τὸν θεὸν ἐκβίβηται. μὴ τὴν γνώμην ἐκλάσασα, σωτήρη τὴν χάριμ τὸ θαύματ' ἴσασα τὴν σραγῆν ἐκβίβησαν παραμυθῆσασα, θεραπεύσασα δακρύσασα, τοιαῦτα πρὸς αὐτὴν ἀποφ' ἐγγόμεν'· πᾶσασα ἐκβίβησασα, μὴ κλέψῃ τὸν

πᾶσα τὸν τὴν σραγῆν τιμῆσασα. δεῖται δὲ τὸ κ' ὡς ἴσασα χαριτωμένη, ὅτι ἀναρῆται τὸν πᾶδα πατὴρ, μῆτρῶν ἀρῆται, εἰ δὲ μήτηρ χαρῆ μὲν τὸ ζῆφ' ἢ φύσις. ἐγγῶν αἰτὴν ἐκβίβησιν ἢ τὴν φύσιν τολμῆσασα δεξιὰ· δεῖται οὖν, ἢ τὸ σραγῆ, ἢ τὸ κ' ἴσασα, πᾶσα ἐκβίβησιν ἀρῆται ἐκβίβησιν ἀρῆται. ἀποδοῖται πᾶσα ἐκβίβησιν, ὡς ἀδονεία κελύει· ὁ γὰρ οὐκ οὐκ οὐκ, καὶ κελύειται, χαριτωμένη, ὁ κελύειται ἢ τὴν γαῖαν δεξιὰ μῆτρα, καὶ πᾶσα σραγῆτα πρὸς ζῆσιν μεταπέμψηται τὸ ζῆφ' οἷσις παραμυθῆσιν, ὡς ζῆσιν, εἰς αἴτην ἠλθε δοτῆρ, ὁ τὴν βέβρωτος ἴσασα τὴν δεξιὰν. μόσχον πρᾶπτε εἰσῆσασα, ἴσασα προτεῖσασα, τί τ' ἀγαθὸν οὐκ ἐλπῆσιν; τοιαῦται νανικεῖς λογισμοὶ ὁ προσέβηται ἐπινοῦμαι τὸν φύσιν κατέκλιπας, καὶ παραδοῖται τὴν φύσιν, καὶ σωτήρη τὴν ζῆσιν, τὸ τ' σραγῆν ἴσασα λαθῶν, δεξιὰ ἐπὶ τὸ δεξιὸν ἀρῆται, ὡς ἀδονεία πᾶσα δεξιὰ τὸν δρόμον κελύειται, οἷσιν γὰρ φύσιν κατέκλιπας ὁ ποῖ· καὶ γῆσιν, ἀδονεία, ὁ τὸν κατέκλιπας ἐκβίβηται ἴσασα παραχα, ἴσασα πρὸς τὸ δεξιὸν, σωτηρῶν τὸν οἷσιν αὐτὸ τὸ δεξιὸν γὰρ αὐτὸς τὸ γὰρ τὸ πρὸς καὶ τὸ ζῆφ' μεταπέμψηται τὸν τὴν φύσιν ἴσασα, τὸ καλὸν ἴσασα τὸν ἴσασα ἐπεφορτίση.

I. Tolle filium tuum virginem quem diligis Isaac.

Quomodo ad eam vocem non inhorruim Quomodo non fuit animus vocis percussione contractior? quomodo filij iugulationem morte non antevertit? ὁ animi similitudinem non genuit, non illachrymavit, non naturæ fractus est, non in varias partes consilia partitus est, oris constantiam tenuit, non emisit vocem patre dignam, qua filij iugulum petere abnueret, non dixit quæ ab ingenio voluisset; ὁ barbaricas præceptiones! filij iugulum reposit, & filij carnifex esse iubeor. Serus cū fuerim pater, in filij eisdem propece virgeor: ὁ cuiusmodi in spes natum charissimum seruabā! infæcunditatis ma-

I o solutus rursus me improlem gemo. Non
 usque aded filij orbitas ante luctuosa fuit,
 quam nunc experto mihi. Nondum fructu
 filij saucius, eum ignorabam, quo carebam.
 Nunc autem & naturæ obligarur, & amoris
 ut quasi clauo confixus interemptions dolo-
 rem non fero. Cur tandem, cur qui me, ut ge-
 nitor essem, patricidium iubes admittere?
 Quid me partu delectari docuisti, an ut dein-
 de lugere doceres? quid amorem, mœnore cõ-
 muras? quid ex amore lamenta concinnas?
 Illiusne filij sanguine dextram inquinabo, pro
 quo toties ego tibi manus extendi? Patrijne
 supplicationibus ante susceptis, patrem ad
 filij interemptions obarmas? Domine pro-
 missa tua respice. Cui hæredem promiseras,
 eum hæredi percussorem submittis? quem
 te largitus eras successorem, mactari pos-
 cis? Ecce tibi filii, necum nuptiales epulas &
 thalamum agitabam animo, ignorans te cha-
 rissimum igni ferroque ali. En aram pro
 thalamo, pro igne nuptiali, aræ flamma. Vti-
 nam nunquam filium rogassẽ! utinam mea
 generandi vota nulla fuissent! utinam par-
 tum inopinatum nullus vidissem, ut ne ad
 bellum venirem in speratum! & quod mihi
 acerbissimum est omnium, authorem me cæ-
 dis esse iubet, atque à parente filium iugula-
 ri peroptat videre. Saltẽ hostium manibus
 dedatur, hostes iugulum petant, eadẽ
 perficiat dextera, ab amoris nexibus libera.
 Parcus verò cum sim, id audire non sustineo,
 iugulari nequaquam. Ferrum natura repudi-
 at, ad rem tam atrocem fatiscit dextera, oculi
 spectaculum refugiunt; quibus ipse affectibus
 naturam obarmaueris, nosti. Nihil horum ge-
 neroso Abrahamo aut excedit, aut in men-
 tem incidit, sed cui diuina iussa curæ erant,
 quasi veræ ouis alicuius sacrum exacturus ad
 iugulationem comparabatur, neque ad naru-
 ram, quæ retardaret imperum, conuertebat-
 tur. Silentium igitur subsidio comparans, to-
 tus erat in ijs, quæ Deus imperarat. Faciens
 tam audax Saram celat, neque ad matrem ef-
 fert mandata. Quamobrem? illa quidem,
 inquit, amans Dei est, ego quidem eius ani-

mum suspiciõ, at ingenium vereor. Intueor
 matris in Deum propensionem, ac metuo af-
 fectum in liberos: Dei amans est mulier, sed
 mater est. Mulieres naturæ impotentia deui-
 ctæ, res importuna. Vereor ne pueri furto ma-
 teriam subtrahat obsequedi Deo iubenti; Ve-
 reor ne lachrymis sacra cœdet, ne puero com-
 plorato iniuriam imperanti arroget, ne vul-
 tu contuso sacra dissiciat, Deoque vim afferat,
 ne mente infracta, rei tam obstupendæ grati-
 am spoliet. Ego post iugulationem, lamentan-
 tem alloquar, ego colam plorantem hisce ver-
 bis, desine lamentari, ne fle puer um ipsa iu-
 gulatione cõonestatum. Donum erat vltro-
 neum, infans non sine dolore partus. Filium
 non tollit parens, si plus prodest: neque teme-
 re ferrum igit per mediam sobolem. Ausa sa-
 cram facere dextera, beneficium sponder.
 Quem Deus dedit, repetijt, quem formauit,
 requisit: quem rogatus dederat, rogans re-
 cipit, nec quidquam impedit, quominus red-
 dat cum ita visum erit. Nam qui eam, cum
 non existeret, dedit, vel morte prostratum vl-
 tro dabit. Qui tibi alio effœta matrem esse
 concessit, & puerum iugulatum remitter ad
 vitam. Quodque ad solatium valet pluri-
 mum, o mulier, is cuius in potestate est fili-
 us, ut mactaretur, flagitauit. Vitulum nuper
 obrulisti; Isaac oblato ecquid bonorum non
 speres? Tali oratione tamque generosa rati-
 one semper naturæ obloquenti os obstruens,
 mentemque exacuens, ac manum corrobora-
 rans, de suis extractam visceribus victimam
 capit, cursu contendit in montem, pedem se-
 nescentem iuuenili cursu promouet. Natu-
 ram & afflictionem peruincebat affectio, nec
 non pietatis contentio senitam, omniaque pa-
 lam ardori in Deum inflammato cedebant.
 Exsiliabat in montem, sacrificij adiutricem
 victimam ipsam sumens. Ipse enim ignem &
 gladium manu tractabat, lignisque vi-
 ctimarijs Isaacum victimam
 pulcherrimam ag-
 grauabat.

LOCI COMMUNES PRÆCIPVARVM FIGVRA- rum Ciceronis indicati.

Apostrophe.

Pro domo, num. 10. 4. O Dij Immortales (vos enim hæc audire cupio) P. Clodius vestra sacra curat, &c. ad num. 112.

Pro Ligari. num. 9. Quid enim Tubero tuus ille districtus in acie Pharsalica gladius, agebat? &c.

Pro Cælio, num. 59. Proh Dij immortales! cur interdum, &c.

Secunda Tulcul. n. 29. Concludunt ratiunculis Stoici, cur non sit malum, quasi de verbo, non de re laboraretur. Quid me decipis, Zeno? nam cum id, quod mihi horribile videtur, &c.

Sexta Verrina, num. 79. Te nunc P. Scipio, te, inquam, lectissimum, ornatissimumque adolescentem appello, &c.

Pro domo, nu. 3. ubi alloquitur Clodium. Ac primum illud a te, homine vesano, &c.

Prima Catil. initio. Quousque tandem, &c.

In Pisonem, initio. Iamne vides, bellua, &c.

Pro Quinctio. nu. 91. Nunc causa petorata, res ipsa, & periculi magnitudo, &c.

Pro Marcell. num. 2. Ergo & mihi meæ prius vita, &c.

Pro Muræna, num. 3. A quo tandem M. Cæcio, est æquius, &c. Et ibidem, n. 7. Ego Serui Sulpici, me in petitione tua, &c.

Pro Ligari. n. 2. Habes igitur, Tubero, quod est, &c.

Pulcherrima 14. Philipp. nu. 32. Vos verò patriæ naros iudico, &c.

Verrina tertia, nu. 47. Potestne tibi vlla spes salutis commoda ostendi, &c.

Verrina sexta, n. 18. Ecquis pudor est, Verres? &c.

Allogoria.

Pro Roscio Amerino, nu. 89. & 90. Te magna Cænensis, &c. Nihil enim mali est, &c.

Pro Cluent. nu. 72. Guttam aspergit huic Bulbo, &c. (dus, &c.)

In Pisonem, num. 20. Neque tam sui timidi Pro domo, n. 12. Quid, si utrumq; fuit, &c.

Pro domo, num. 27. Desinant, desinant homines isdem machinis, &c.

Pro Plancio, nu. 94. An cum videam navem secundis ventis, &c. Et ibid. nu. 95. Nunc venio an illud extremum, &c.

Pro Sextio, num. 71. Exierunt malis omnibus, atque execrationibus duo vulturij paludati, &c.

Pro Cælio num. 51. Sed quoniam emerissem iam è vadis, &c. Et ibidem, nu. 67. Prægestur animus iam videre primum, &c.

Concessiones.

Pro Flacco, num. 96. Litemus igitur Lentulo, parentemus Cethego, &c.

Pro Quinctio, nu. 56. Verum, quoniam tu id tibi arrogas, & concedi postulas, concedamus.

Pro Roscio Amer. num. 8. Si præter, &c. Non recusamus, quin illorum libidini Sexti Roscij vita dedatur.

Pro Marcello num. 23. Sed tamen, cum & angeamus sane suspicionem tuam, &c.

Pro Ligario, num. 36. Sed ierit ad bellum, dissenserit, &c.

Pro Deiot. n. 30. Esto, concedatur, hæc quoque acerbitate, &c.

Verrina 3. n. 13. Confingat iste sanè vi sua, &c. (liquis, &c.)

Verrina 5. nu. 28. Verum esto, reperietur a Verrina 5. n. 219. Verum hoc quoque vobis remitto, negligite, &c.

Verrina sexta, nu. 19. Verum, fac te impetravisse, fac, &c. quid, &c.

Vltima Verr. num. 4. Hæc eadem nunc ab illis

Alis defensionis ratio, &c.

Pro Cluent. nu. 133. Verum esto, condemnat Popilium Gellius, &c.

Ibidem, nu. 146. Vt tibi concedam hoc indignum esse, &c.

Climaxes.

Pro Quinctio, num. 95. Miserum est exturbati fortunis omnibus, miserius est, &c.

Ultima Verrina, num. 169. Facinus est vinciri ciuem Romanum, scelus, &c.

Corymbosae sententia.

Prima Catil. nu. 22. Quamquam quid loquor, &c.

Prima Catil. nu. 24. Quamquam quid ego te inuitem, &c.

Pro Ligari, num. 24. Quæro, quid facturi fuissetis, &c.

Pro Rege Deiotaro, nu. 16. Quis prudentior? Quamquam Deiotarum, &c.

Philippica 14. nu. 22. Nunquam enim in civili bello supplicatio decreta est; decretam dico: &c.

Pro Rabir. nu. 27. Sed quid ego de ijs omnibus, qui, &c.

Ultima Verrina, nu. 108. Sed quid ego hostij iura in hac, &c.

Comparationes.

Pro Fonteio, nu. 3. vsque ad 6. Est in eadem Provincia, &c.

Pro Quinctio, nu. 93. Non comparat se teum, &c.

Pro Rosc. Amer. n. 13. Accusant ij, qui hunc ipsum, &c.

Pulcherrimè pro Rosc. Amerino, num. 88. Restat, Iudices, vt hoc dubitemus, vter, &c.

Pro Rosc. Amer. nu. 118. ad n. 120. Num iste discipulus magistro, &c.

Pro Comedo, num. 20. Oro, atque obsecro vos, qui nostis, &c.

Pro Deiot. num. 31. O tempora! o mores! Cn. Domitius ille, &c.

Pro Comedo num. 7. Quid est, quod negligenter scribamus aduersaria, &c.

Ultima Verr. n. 124. vestros quondam nauas contra Carthaginem, &c. At nunc, &c.

Verr. 1 nu. 35. Ac vide quantum inter futurum sit, inter meam, tuamque accusatiouem, &c.

Verrina 1. nu. 61. At vide quid differat inter meam opinionem, ac tuam, &c.

Pro Marcello, num. 5. Soleo sæpe ante oculos ponere, &c. vbi fit comparatio Cæsaris cum cæteris.

Ibidem comparantur victoriæ alix cum victorijs Cæsaris, num. 8. Domuisti gentes immanitate barbaras, &c.

Ibidem, num. 9. Iraque C. Cæsar, bellicæ tuæ laudes, &c. At verò, cum aliquid, &c.

Ultima Verr. nu. 114. Nihil addi iam videtur, Iudices, &c.

Pro Deiot. nu. 12. Ignosce Cæsar, si eius auctoritati, &c.

Cæsaris cum Pompeio, pro Marcello, n. 17. Vidimus tuam victoriam, &c.

Gladium vagina vacuum in vrbe non vidimus, &c.

Pro Muræna, n. 22. Sed, vt hoc omisso, &c. Vigilas tu de nocte, &c. Ille, vt ed, quo incidit, &c.

In Pisonem: comparat se Cicero cum Pisonem, n. 2. vsque ad nu. 9. Is mihi etiam gloriabitur, &c.

Philipp. 14. n. 9. Qua enim in vrbe tam immanis, &c.

Pro Rabir. perd. reo, num. 11. Quamobrem vter nostrum tandem, Labienc, &c. vbi Cicero comparat se cum Labieno.

Ultimo paradoxo sub finem. O Dij immortales, non intelligunt, &c. Capit ille ex suis, &c. Ergo cætena, &c. illi aurata recta, &c.

Sexta Verr. nu. 115. Nemo fere vestrum est, quin, &c.

Ultima Verr. nu. 109. Catenas habebat hostes tuus, &c.

Pro Cluentio, numero 194. Quid conferam, Syllamne cum Iunio, &c. Philip. 4. n. 15. 16. 17. Nam, quod se similem, &c.

Tertia Catilin. nu. 24. ad n. 26. Etenim recordamini Quirrit, &c.

Pro Sylla, nu. 72. ad 76. Agedum, conferte nunc cum illius vita, vitam P. Sylla, &c.

Coniunctio seu Epiphysis

Pro Cæcinnâ nu. 14. Quam personam iam ex quotidiana cognoscitis vita, &c.

Pro Deiot. nu. 21. Dij te perdant fugitiue: ita non modo, &c.

Ibidem nu. 26. Quæ crux huic fugitiuo potest satis supplicij afferre? &c.

2. Verr. n. 2. Adduxi enim hominem, in quo, &c. depopulatorem ararij, vexatorem Asia, &c.

Ibidem n. 7. Nunc homo audacissimus, atque amentissimus, &c.

Ibidem nu. 15. Quæ cum ita sint, iste homo amens, ac peccatus, &c.

Verrina 3. num. 6. De impudentia singulari

lari quod adest, quod, &c.

Ibidem n. 42. Quid hoc homine faciat: Aut ad quam spem, &c.

Ibidem n. 113. Homo importunissime, cur tantam iniuriam, &c.

Paradoxo 4. Nunquamne homo amentissime te circūspicies. Nunquamne quid facias, &c.

Verr. 4. n. 40. Quid huic homini facias? &c.

4. Verr. vltima pag. An ab hac eius infamia, nequitia, &c.

5. Verr. num. 5. Ego in vno homine omnia vitia, &c.

Ibidem num. 23. Verris mores improbos, &c.

Ibidem nu. 41. Quibus rebus id assequutus es? &c.

Ibidem nu. 65. Hæc tu omnium mortalium profugitiss. &c.

In Pisonem num. 19. Ego istius pecudis, ac putidæ carnis, &c.

Sexta Verrina nu. 47. Quid hoc est? quod hoc monstrum, &c.

Ibidem nu. 75. Hæc cum istis sacrorum omnium hostis, &c.

Ibidem nu. 112. Quæ deprecatio est igitur ei reliqua, &c.

Ibidem n. 148. Theomastus quidam, homo ridicule, &c.

Pro Cluentio nu. 182. Mulier iam non morbo, sed scelere furiosa, &c. cætera.

Ibidem nu. 67. Sicut ab homine ad excogitandum acutissimo, ad audiendum impudentissimo, &c.

1. Catil. n. 13. 14. & 15. Coniciatur Catiline. Nemo qui te non oderit, &c.

Ibidem n. 25. & 26. Ad hanc te amentiam natura peperit, &c.

2. Catil. num. 7. ad 10. Quid enim mali, aut sceleris, &c.

Deprecationes.

Pro Deiotaro nu. 8. Quamobrem hoc nos primum metu, &c.

Pro Quinto n. 97. Næuij lachrymans manum apprehendit, &c.

2. Verr. nu. 43. Cui loco, per Deos immortales, &c.

Pro Marcell. num. 33. Quare omnes te, qui hæc salua esse volumus, & hortamur, & obsecramus, vt, &c. cætera.

Distributiones.

Pro Manilia initio. Itaque neque hic locus, &c.

Ibidem num. 6. Primum mihi videtur de

genere belli, &c.

Ibidem n. 36. Ac primum, quanta innoecia debent esse Imp. &c.

Initium orationis pro Quinto nu. 1. Quæ res in ciuitatem duæ, &c.

Pro Roscio Amerino num. 35. Tres sunt res, quantum ego, &c.

1. Verr. nu. 27. Cognosce ex me, quoniam hoc primum, &c.

Pro Cælio n. 2. Atratinus habet excusationem, vel pietatis, vel necessitatis, &c.

Pro Muræna nu. 12. Meruisse verò stipendia in co bello, &c.

De Prouincijs Consularibus n. 43. Terror iniectus Cæsari de eius actis, &c.

Ibidem num. vltimo. Si dignitas agitur Cæsaris, &c.

Pro Milone nu. 2. Profectò nec iustitiæ suæ putaret esse, &c. Nec sapientiæ, &c.

Dubitationes.

Pro Quinto, n. 56. Quo te nomine appellemus? Improbum? &c.

Ibidem, nu. 94. Quid agendum est? qui Deus appellandus est? &c.

Ibidem, nu. 57. Quid ergo est? vereor me hercule, ne aut, &c.

Sexta Verr. initio. Venio nunc ad istius, quemadmodum ipse appellat, studium, vt amici eius morbum, &c. Ego quo nomine appellem nescio, &c.

Pro Rosc. Amer. n. 29. Quid primum querar? vnde potissimum, &c.

Secunda Verr. n. 32. Nunc ego, Iudices, iam vos consulo, quid mihi, &c.

Sexta Verr. nu. 88. Est crudelitatis, quod, &c. Illud verò quid sit, iam non queo dicere: quo nomine appellem nescio, &c.

Vltima Verr. nu. 2. Quid agam, Iudices? quo accusationis meæ, &c.

Pro Cluentio, num. 4. Equidem, quod ad me attinet, quò me vertam nescio, &c.

Exemplorum usus.

Pro Deiotaro, n. 31. O tempora! o mores! Cn. Domitius, &c.

Ibidem, n. 36. Etenim si Antiochus magnus, &c.

Pro Rabirio perd. 100, nu. 20. ad 22. De te ipso, Labiene, quæro, &c.

Ibidem, n. 21. Cum ad arma Consules ex S. C. vocauissent, &c.

Ibidem, n. 24. At C. Decianus, de quo tu sæpe commemoras, &c.

Ibi-

Ibidem, n. 6. Hæc quidem afferet aliquam
preceationem periculi, &c.

Ibidem, n. 27. Quid de illis honestissimis
viris, &c.

Secunda Verr. num. 51. Fac tibi parere le-
gis Acilia: veniat in mentem, &c.

Tar. Pater Aeneas, & auspiculū excitet Ho-
lor.

Paradoxum 1. plenum exemplis. Neque ego
vnuquam illum bona perdidisse dicam, &c.

Paradoxo 2. Nec verò ego M. Regulum æ-
rumnosum, &c.

Paradoxo penultimo. Quid enim censēs, si
L. Mummius aliquem istorum videret, &c.

Epiphonemata, & exclamationes.

Pro Rosc. Amerin. n. 82. Vereor, ac aut mo-
lestus sim vobis, &c. Virgilius.

Tanta molis erat Romanam condere gentem.

Virg. 3. Aeneid. vers. 55.

— Quid non mortalia pectora cogit

Auri sacra fames?

Idem 10. Aeneidos, versu 501. vsque ad
505.

Nescia mens hominum fatis, sortisque futura,
&c.

Cicero pro Sext. n. 93. O Dij immortales,
quem nam ostenditis, &c.

Pro Fab. Postu. n. 37. Nunc verò quid agitur,
&c.

Philipp. 10. nu. 8. O spectaculum illud, non
modo, &c.

Ibidem, nu. 18. Quæ (malum) est ista ratio,
&c.

Ibidem, nu. 11. Quæ tempestas, Dij immor-
tales, &c.

Philipp. 3. nu. 8. O ciuem natum Rcip. me-
morem, &c.

Pro Sext. n. 27. O diem illum, Iudices, fu-
nestum Senatui, &c.

Secunda Catil. n. 10. Hunc verò, si sui fue-
rint &c. O nos beatos! ò temp. fortunatam! ò
preclaram laudem, &c.

Pro Milone n. 95. O frustra, inquit, suscep-
tici labores! &c.

Pro Sylla, n. 91. O miserum, & infelicem il-
lum diem, quo, &c.

Pro lege Manil. nu. 33. Proh Dij immorta-
les! tantamne vnus hominis, &c.

Quinta Verr. num. 176. Quid enim est reli-
quum, nisi vti fareare, &c. O consuetudo, &c.

Sexta Verr. num. 8. Sed quid ego tam vehe-
menter inuehor? &c. O Dij immortales, &c.

Vltima Verr. num. 112. Per Deos immorta-
les, Iudices, quo tandem animo sedetis?

Execrationes.

Pro Deiótato, nu. 21. Dij te perdant, fugiti-
ue, &c.

Ibidem, num. 26. Quæ crux huic fugitio
potest, &c.

Philippica 6. num. 12. Igitur est patronus L.
Antonius, malam quidem illi pestem, &c.

Philippica 13. num. 22. O Spartace: quem e-
nim te potius appellem?

Ibidem, num. 48. Quin turabis in malam pe-
stem, malumque cruciatum.

Virgilius 2. Aeneid. vers. 24.
O patria, ò diuum decus illum, &c.

Inclita bello
Mœnia Dardanidum quater, &c.

Cic. pro Flacco in peroratione, nu. 102. 103.
O nox illa, &c.

Verrina 5. num. 137. Proh Deum, hominum-
quæ fidem, &c.

Verrina 6. num. 146. O rem ridiculam! ò de-
sertum hominem, &c.

Pro Rosc. Amerin. num. 146. Per Deos im-
mortales, quæ ista crudelitas.

Pro Rosc. Amer. nu. 77. O Dij immortales
rem miseram, & calamitosam! &c.

Eictiones.

Verrina prima, n. 10. Si tibi Q. Cæcili, hoc
Siculi dicerent, &c.

Pro Ligar. nu. 14. Si cum hoc domi facere-
mus, quod & fecimus, &c.

Verrina 6. nu. 69. & 70. Hoc loco, Q. Catule
te appello, &c.

Vltima Verrina, nu. 78. Quid si aufugisset:
si vincula rupisset? &c. (ceret &c.)

Ibidem, nu. 137. Hæc tibi si tuus parens di-
derem, &c.

Ibidem num. 148. Si quis Rex, si qua ciuitas
exterarum gentium, &c.

Ibidem, num. 149. Si hæc apud Scythas
dicerem, &c.

Ibidem, nu. 167. Tolle hanc spem, tolle hoc
præsidium, &c.

Pro Cæcinnâ, nu. 1. Si quantum in agro lo-
cisque desertis, &c.

Ibidem, num. 2. Si causa more, in statu quo
omnium defendatur, &c.

Ibidem, nu. 5. Si mihi esset vnus A. Cecin-
næ causa agenda, &c.

Pro Cæcinnâ, n. 35. Si Cæcinnâ cum in fundo
esset, &c.

Pro lege Manilia, num. 50. Quod si Roma
Vu 4. Cn.

C. Pompeius, &c.

Pro domo sua ad Pont. n. 133. Quid diceris, nefanda, & perniciofa labes, &c.

Catil. 4. n. 12. Etenim quæro, si quis paterfamilias, &c.

Pro domo sua ad Pont. n. 139. Quæ si omnia &c.

Pro Sext. n. 81. Hic quæro, Iudices, si illo die gens ista, &c.

Pro Milone, n. 55. Si hæc non gesta audieritis, sed picta videritis, &c.

Ibidem, num. 78. Quamobrem si cruentum gladium tenens, &c.

Ibidem, n. 8. Quin sic attendite Iudices, &c. fingite igitur cogitatione imaginẽ, &c. Quid vultu existimauistis, &c.

Hypotyposes.

Verrina septima, nu. 160. Ipse inflammatus scelere, ac furore, &c.

Pro Rosc. Amer. nu. 98. Nonne vobis hæc, quæ audistis, cernere oculis videmini, &c.

Pro Rosc. Amer. nu. 23. 24. Interea, &c.

Ibidem, nu. 97. & 98. Etiamne in tam perspicuis rebus, &c.

Verrina tertia, nu. 141. Isti color immutatus est: vultus, oratio, &c.

Vltima Verr. nu. 26. 27. 28. 29. Iterum primum labore, &c.

Pro Cluent. Iudicij corrupti vide fraudem, à n. 71. ad 77. Capit hoc consilium, &c.

prima Catilin. n. 20. Quid est, Catilina? ecquid attendis, &c.

Secunda Catil. n. 2. Iacet iste nunc prostratus, & retorquet oculos, &c.

In Pisonem, nu. 25. Erant illi compti capilli, & madentes cinnorum fimbriæ, &c.

Secunda Catilin. nu. 5. Hos quos video volitare in foro, &c.

Tertia Catilin. num. 13. Ac mihi quidem, Quirites, cum illa cert. &c.

In Pisonem, nu. 42. 43. ad 78. An ego, &c.

Sui reditus in Pisonem, num. 51. ad 53. Reditus Pisonis, à 53. ad 56.

Ironia.

Sexta Verrina, nu. 86. Virgis iste cæderet sine causa, &c.

Vltima Verr. nu. 11. & 12. Quid hoc loco potes dicere, &c.

prima Catilin. n. 23. Ac sic mihi inimico, vt prædicas, &c.

Ibidem, num. 28. præclaram verò populo Romano refers gratiam, &c.

Secunda Catil. nu. 12. Homo enim videlicet rimidus, & permo destus, &c.

Pro Milon. n. 92. Excitate, excitate eum ab inferis, &c.

Pro Ligario, num. 26. Sed vide, quæso, C. Cæsar, constantiam ornatissimi viri.

pro Deior. nu. 16. At, credo, hæc homo inconfultus, & temerarius non videbat, &c.

Ibidem num. 33. Blesamius, tyrannum Cæsarem scriberet: &c. & num. 34. Nam de status quis quæritur, &c.

philipp. 14. num. 7. Gratæ verò nostræ Dij immortalibus gratulationes erunt, &c.

Occupationes, seu prolepses.

Pro Rosc. Amerino, nu. 5. Forfitan quæritis, qui iste terror sit, &c.

Verrina prima n. 47. Esto ipse nihil est, nihil potest, &c.

Ibidem, n. 48. Deinde, vt opinor, habet Alienum, hunc tamen à subtellicis, &c.

pro Arch. nu. 20. Ac ne quis à nobis hoc ita, &c.

Ibidem num. 3. Sed ne cui vestrum mirum esse videatur, &c.

Ibidem num. 9. At domicilium Romæ non habuit is, &c.

Ibidem, num. 12. Quæres à nobis Gracchæ, cur tantopere, &c.

Ibidem, n. 15. Quæret quispiam, quid illi ipsi, &c.

Ibidem num. 25. Nam si quis minorem gloriæ fructum, &c.

pro Marcello, n. 22. At si tui nihil cogitant sceleris, cauendum est, &c.

Pro Ligario, n. 20. Reprehendendo igitur Minime verò, &c.

pro Deior. au. 16. At, credo, hæc homo inconfultus, &c.

Ibidem, nu. 33. At quàm acutè collecta crimina? Blesamius, &c.

philipp. 14. nu. 13. Tu igitur ipse de te dixerit, quispiam, &c.

pro Rabir. perd. reo, num. 23. At fuit vester patruus &c.

Verrin. 3. nu. 118. At per Deos immortales, quid est, &c.

Verr. 5. nu. 117. Hic mihi etiam dicere audebit, &c.

Ibidem, nu. 188. Scio quid solet fieri, scio quid queat, &c.

Præmissioes, & præteritiones.

Pro Lege Manil. num. 25. Sinite hoc loco, Quirites, sicut poetæ, &c. præterite me vestram

eram calamitatem, &c.

Ibidem, n. 60. Non dico hoc loco maiores posteros, &c.

Pro Quinct. n. 13. Verum his de rebus non accessit, &c.

Verr. 1. n. 29. Nec ea dico, quæ si dicam, tamen, &c.

Ibidem, num. 24. Hæc tu scis ad me esse delata, quæ si velim proferre, &c.

Verr. n. 26. In quo ego quid eniti, &c. Malo in aliorum spe relinquere, quam, &c.

Ibidem, num. 36. Intellego quam scrupuloso, difficilique, &c. quamobrem nihil dico de meo ingenio, &c.

Pro Ligario num. 24. Sed iam hoc totum omitto, &c.

Pro Ligario n. 30. Ignoscite, Iudices, erravit, lapsus est, &c.

Pro Deiot. n. 27. Ut enim omittam, &c.

Verr. 2. num. 24. In stupris verò, & flagitijs nefarias eius libidines commemorare, pudore deterreor, &c.

Verr. 2. nu. 38. Cognosceret ex me populus Rom. quid sit, &c.

Ibidem, n. 39. 40. Iam verò quomodo ego &c.

Verr. 3. n. 32. Itaque primum illum actum, &c. prætermittam, &c.

Ibidem, nu. 75. Quid eius lachrymas, & cursiones proferam, &c.

Ibidem, n. 128. In latus tectis verò, &c. quid ego dicam? &c.

Ibidem n. 148. Sed ineptum est de tam perspicua re disputare, &c.

Verr. 5. n. 19. Mitto vinela, mitto carcerem. &c.

Ibidem, toto num. 103. Sentio, Iudices, moderandum mihi esse iam orationi meæ, &c.

Verr. 6. nu. 37. Non tibi obijcio, quod, &c.

Ibid. n. 48. Hic nolite expectare, dum ego hæc crimina agam, &c.

Prosopopæia.

Philipp. 5. n. 5. Hoc qui non videt, excors, &c. & nu. 6. Meus amicus est, &c.

Philippica 7. n. 5. Fauces tu hostiliteras tibi ille mittat? &c.

Philippica 10. n. 7. Vos autem D. C. si M. Brutum, &c.

Vergilius, 2. Aeneid. vers. 430.

Aeneas.
Iliaci cineres. Et sua extrema meorum
Testes in ocsa tu vestro. Nec celsa, nec ullas

Vitasse vices Danaum.

3. Aeneid. vers. 35.

Eas omne abrupsi: Polydorum obruncat; & n.

70

Vi possitur. Quid non mortalia peccora cogis,

Auri sacra fames.

Verrina 5. num. 205. Quid adhæc Hortensius? Falsum esse crimen? hoc nunquam dicet, &c.

Verr. 6. n. 79. P. Scipio eum, qui illa sustulit, &c.

Ibidem, n. 82. Hæc abs te non Sicularum defensor, &c.

Catil. 4. num. 2. Quæcunque mihi vni proponeretur, &c.

pro Balbo, n. 47. Existat ergo ille vir, &c.

pro Deiot. n. 19. At quam festiuè crimen contexitur, &c.

Ibidem, num. 21. Horum inquit, eram conficius, &c.

Ibidem, nu. 24. Addidit etiam illud, equites non optimos, &c.

Ibidem n. 25. At eo, inquit, tempore ipse Nicæam, Ephesumque, &c.

Verrina 2. n. 20. Verè loquar, Iudices, &c.

Subiectiones.

Verrina 3. n. 150. Nam quid argumentamur, quo ista pecunia peruenerit? fecit, &c.

Verrina 6. n. 27. At quomodo abiecit, non possum dicere, &c.

De Haruspicum responsis, n. 33. Tu meam domum religiosam facere potuisti? &c.

Philippica secunda, num. 2. Quid purem? contemptumne me non video, &c.

pro Rosc. Amer. n. 131. Placet igitur in his rebus, &c.

Gorgias in palamede, p. 188. haber egregiâ.

pro Ligario, n. 7. Apud quem igitur, &c. nempe ad eum, &c.

pro Quintio, n. 6. Quid ergo est? primum magnitudo periculi, &c.

Ibidem, n. 41. Appellandi tempus non erat? Ac tecum, &c.

Ibidem, n. 43. Quid igitur pugnas? an quod, &c. & n. 44. ut honestiore iudicio conflicteret. At, &c.

Ibidem, n. 62. At quis erat procurator, credo, &c.

Ibidem, n. 74. Vbi erant cæteri creditores, &c.

Transitiones.

Verrina 3. nu. 155. Cognoscite aliud hominis in re vetere, &c.

Ibidem, n. 123. Superbia verò qua fuerit, quis ignorat, &c.
Pro Rosc. Amer. n. 66. Quapropter vos oro, &c.

Pro Marcell. n. 21. Nunc verò venio ad grauissimam, &c.

Verrina 3. nu. 42. Nolite quæso, Iudices breuitate orationis, &c.

Verrina 3. n. 103. Verùm ad illam iam veniamus, &c.

Verrina 4. n. 34. Quantam potestatem habuerit, videtis, quas res, &c.

Verrina 5. nu. 10. Superiore omni oratione perattentos vestros animos habuimus, &c.

De Demosthenica figurarum tractatione.

CAPVT XXXVI.

Demosthenes in tractatione figurarum contenti, grauis est, & varius: non habet illud quidem genus molle, & declamatorium, quod otiosis auribus adblandiatur: sed totus ferme est in *πρακτικῶ*, in quo certè vim habet prope incredibilem, quod hæc è multis pauca satis indicabunt.

INTERROGATIO.

Quis vsus interrogationis apud Demosthenem.

Sæpe vsitur hac figura, dum vult aliquid insinuare mentibus: & interrogat se, & suspendit animos: deinde responder.

Οχι χαλῶς ἔχειν ἠγθῆμαι. διὰ τῆς δὲ μοι δοκεῖ πάντῃ ὅσα ἀνείπει τις ὑπὲρ τέτων, ἐκείνη μὲν ἔχειν φιλομίσαν ἰσθῆ, ἡμῶν δὲ οὐχὶ χαλῶς πεπραχέναι. Ὁ μὲν γὰρ ὅσα πλείονα ὑπὲρ τὴν ἀξίαν πεποίηκε τῆν αὐτῆ, τόσῃτα δαυμαστότερον παρὰ πᾶσι νομίζεται. ὁ μὲς δὲ ὅσα χείρον ἢ προσήκει κέχρησται τοῖς πράγμασι, τόσῃτα πλείονα ἀσχύνειν ὀφλήκατῃ. Ταῦτα μὲν οὖν παραλείψω.

Non consultum esse existimo: quoniam breuius quia quicquid ea de re dixeris, id vt ei aliquid afferre laudis, sic à nobis non praeclare administratum esse videatur, quo enim is plura supra dignitatem suam gessit, eo admirabilior apud omnes habetur. Vos quanto deterioris, quam decuerat, vsi rebus estis; tantò maiorem agnominiam suscepistis. Hæc igitur omittam.

SYNAETHROISMVS.

Animaduerte hic orationis vibratam celeritatem.

Philippum diceres, quasi torrentem effusum rari, & Græcia vrbes inuoluere mira velocitate.

Ηρῶ ἀγαλογίζεταί τις ὀμνῶν, ὡ ἀνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεωρεῖ τὸν ζόπον διδρμῆγας γέγονεν, ἀδελφὸς ὦν κατ' ἀρχὰς φιλιππῶ τὸ παρῶτον Ἀμφίπολιν λαβὼν, μετὰ ταῦτα Πύδναμ, Πάλιν πευπύδαμ, μετὰ τὴν αὐτῆς, εἶτα Θεσσαλίας ἐπιβῆ, κατὰ

NVMQVIS vestrum cogitat, Athenienses, & spectat, quemadmodum magnus euaserit, infirmus cum esset initio Philippus? Primum Amphipoli capta, postea Pydna, mox Potidæa; denique Methone, postremo Thessaliam inuasit. Demum, quum Phelias, Pagalas, Maguciam, omnia suo arbitratu

COM.